

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2C/183/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514204375
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8514204375.4

Rozhodnutie

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v právnej veci žalobcu H. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX V., štátny občan SR, právne zastúpený JUDr. Vladimírom Dlugolinským, advokátom so sídlom Levočská 1, 064 01 Stará Ľubovňa proti žalovanému EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpená TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava IČO 36 613 843, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozsudok Rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. vydaný dňa 5.5.2014 vo veci sp. zn. VP 80138/09.

odôvodnenie:

Žalobca sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 7.8.2014 domáhal, aby súd zrušil rozhodcovský rozsudok vydaný Rozhodcovským súdom zriadeným pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o., sp. zn. VP 80138/09 dňa 5.5.2014.

Návrh odôvodnil tým, že dňa 5.5.2014 vydal rozhodcovský súd rozhodcovský rozsudok, ktorým bol zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 458,94 eur, ako aj úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 463,94 eur za dobu od 22.1.2008 do 19.4.2010, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 458,94 eur za dobu od 20.4.2010 do zaplatenia, súdny poplatok 79 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 91,60 eur.

Rozhodcovský rozsudok navrhol zrušiť podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní, t.j. jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy a podľa § 40 ods. 1, písm. j) t.j. pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzne právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Ako dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku uviedol skutočnosť, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na rozhodcovskej doložke, ktorá je obsiahnutá v čl. VIII bod 1 Obchodných podmienok. Už zo samotnej skutočnosti, že rozhodcovská doložka bola zahrnutá do všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že táto nebola individuálne

.dojednaná. Žalobca nijako nemohol ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky a v skutočnosti ani nemal vedomosť o tom, že táto s nachádza vo všeobecných obchodných podmienkach.

Ďalej tvrdil, že možno mať pochybnosti o platnosti rozhodcovskej doložky, nakoľko jej obligatórnou náležitosťou je písomná forma pričom poukázal na rozhodnutie KS Prešov sp. zn. 16CoE/151/2013 z 28.10.2013 a NS SR č. 2Cdo 245/2010 zo dňa 30.11.2011. V závere poukázal na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Obč. zák., v zmysle ktorého by predmetná rozhodcovská doložka mala byť chápaná ako neprijateľná zmluvná podmienka a podľa § 53 ods. 5 Obč. zák. za neplatnú.

Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

Žalovaný vo svojom vyjadrení v uviedol, že nie sú naplnené dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Poukázal na skutočnosť, že žalobca podpisom Zmluvy o úvere zo dňa 13.4.2006 vyslovil

súhlas so znením rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou Všeobecných obchodných podmienok. VOP tvorili neoddeliteľnú súčasť Zmluvy v súlade s ust. § 273 Obchodného zákonníka dopĺňali jej obsah. Bez ohľadu na to, či bola rozhodcovská doložka obsiahnutá v samotnom texte zmluvy alebo v obchodných podmienkach, ktoré boli inkorporované do predmetného zmluvného vzťahu, bol súhlas so znením rozhodcovskej doložky vyjadrený písomne a to podpisom dokumentu, ktorým bolo písomné vyhotovenie predmetnej zmluvy. Rozhodujúcimi kritériami pre platnú inkorporáciu obchodných podmienok je platná (určitá a zrozumiteľná) inkorporačná doložka, v ktorej je vyjadrené že zmluvné vzťahy sa riadia tiež obchodnými podmienkami a zároveň skutočnosť, že druhá zmluvná strana sa mala možnosť oboznámiť s ich obsahom. Žalovaný má za to, že predmetná zmluva obsahuje platnú inkorporačnú doložku. Žalovaný má za to, že rozhodcovská doložka bola uzavretá platne.

Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca nenamietal neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v prebiehajúcom rozhodcovskom konaní, preto teraz je táto námietka bezpredmetná. Poukázal na skutočnosť, že žalobca mal právo odmietnuť rozhodcovská doložku, avšak návrh prijal, preto nemožno rozhodcovskú doložku považovať za neprijateľnú podmienok.

Žalovaný ďalej poukázal na princíp časovej pôsobnosti právnych noriem na skutočnosť, že zmluva so žalobcom bola uzavretá dňa 16.8.2004, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Obč. zák. len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Obč. zák. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku a zákone č. 258/2001 Z.z. Právna dovolenosť, či rozpor s dobrými mravmi môžu byť posudzované len podľa právnych predpisov platných v čase uzavretia zmluvy.

Žalovaný v závere uviedol, že generálnu klauzulu o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách obsiahnutú v § 53 ods. 1 je nutné vykladať cez smernicu 93/13/EHS, ktorej cieľom nie je zakázať rozhodcovské doložky uzavreté so spotrebiteľmi, ale za neprípustné považuje len tie ustanovenia, ktoré nútia spotrebiteľov domáhať sa svojich nárokov voči dodávateľovi výlučne v rozhodcovskom konaní neupravenom právnymi predpismi.

Pojednávania sa žalovaný nezúčastnil, jeho neúčasť ospravedlnil právny zástupca, súhlasil s pojednávaním jeho neprítomnosť, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti žalovaného.

Na pojednávaní právny zástupca žalobcu trval na podanej žalobe, zdôraznil, že žalobca mal v zmluvnom vzťahu postavenie spotrebiteľa pričom poukázal na ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. a 634/1992 Zb. Zdôraznil, že rozhodcovská doložka je formulovaná a používa sa v obdobných prípadoch, žalobca sa nachádza v znevýhodnenom postavení, obsah rozhodcovskej doložky nemohol ovplyvniť, keďže bola zakomponovaná do všeobecných obchodných podmienkach, zmluvu mohol prijať ako celok, alebo neprijať vôbec. Rozhodcovskou doložkou bola žalobcovi odopretá možnosť obrany pred všeobecným súdom.

Žalobca uviedol, že ho nikto nepoučil o tom, kto bude riešiť prípadne spory medzi ním a bankou.

Právny zástupca žalovaného na pojednávaní trval na argumentoch uvádzaných v písomnom vyjadrení k žalobe, navrhol žalobu zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a ich právnych zástupcov, listinnými dôkazmi, najmä spisom Rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. sp. zn. VP 80138/09 na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Dňa 16.8.2004 žalobca s právnym predchodcom žalovaného za VÚB a.s. Správou kreditných kariet, a.s. uzatvoril Žiadosť/zmluvu o vydanie kreditnej platobnej karty VÚB, a.s. Žalobca žiadosť/zmluvu podpísal na vopred právnym predchodcom žalovaného pripravenom tlačive. Podpisom žiadosti/zmluvy žalobca prehlásil, že bol oboznámený s Obchodnými podmienkami pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet VÚB a.s. vydávaných v spolupráci s SKK, a.s. a Cenníkom VÚB a súhlasí s nimi. Obchodné podmienky zo strany žalobcu nie sú podpísané.

Podaním zo dňa 29.12.2007 právny predchodca žalovaného oznámil žalobcovi vyhlásenie okamžitej splatnosti celého dlžného zostatku na kreditnej karte Triangel vo výške 15 513,12 Sk a zároveň ho vyzval k úhrade tejto sumy najneskôr do 5 dní odo dňa doručenia tohto vyhlásenia. Vyhlásenie bolo doručené manželke žalobcu dňa 16.1.2008.

Právny predchodca žalobcu, VÚB a.s., dňa 27.11.2009 doručila rozhodcovskému súdu zriadenému pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. návrh na začatie konania o zaplatenie 463,94 eur s príslušenstvom.

Rozhodcovský súd zriadený pri Slovenskej hospodárskej komore, s.r.o. rozhodcom JUDr. Zsoltom Vargom vydal dňa 5.5.2014 pod sp. zn. VP 80138/09 rozhodcovský rozsudok, ktorým zaviazal žalobcu k úhrade sumy 485,94 eur, ako aj úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 463,94 eur za dobu od 22.1.2008 do 19.4.2010, vo výške 8,5 % ročne zo sumy 458,94 eur za dobu od 20.4.2010 do zaplatenia, súdny poplatok 79 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 91,60 eur. Rozhodcovský rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 18.7.2014.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonať rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 1.1.2015 rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj vtedy, a) ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá vo vzájomnej písomnej komunikácii strán alebo b) ak bola uzatvorená elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktorá právny úkon urobila.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona odkaz v zmluve alebo v písomnej komunikácii strán na akýkoľvek dokument obsahujúci rozhodcovskú doložku sa považuje za písomnú rozhodcovskú zmluvu, ak sa takýmto odkazom má podľa vôle strán stať rozhodcovská doložka súčasťou zmluvy.

Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj pri písomnom pristúpení k zmluve podľa osobitného zákona, ktoré obsahuje platnú rozhodcovskú doložku. To platí aj v prípade nadobudnutia členstva v záujmovom združení alebo v inej právnickej osobe, ktorej vnútorné predpisy obsahujú rozhodcovskú doložku.

Podľa § 4 ods. 6 citovaného zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa §4 ods. 7 citovaného zákona rozhodcovská zmluva sa považuje za písomne uzavretú v rozsahu predmetu podanej žaloby aj vtedy, ak je jej existencia tvrdená v žalobe a žalovaný v žalobnej odpovedi doručenej rozhodcovskému súdu jej existenciu nenamietne.

§ 5

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 1.1.2015 tuzemský rozhodcovský rozsudok môže byť zrušený príslušným súdom len na základe žaloby účastníka rozhodcovského konania podanej proti druhému účastníkovi rozhodcovského konania, ak

a) účastník rozhodcovského konania preukáže, že

1. nemal spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo že takáto dohoda nebola uzavretá, podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,

2. nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu, o rozhodcovskom konaní alebo že mu nebolo umožnené sa zúčastniť na rozhodcovskom konaní,

3. rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva, alebo ktorý nie je v medziach rozhodcovskej doložky, alebo že rozsudok prekračuje dosah dohovoru o rozhodcovi alebo dosah rozhodcovskej doložky; ak ale môžu byť časti rozhodcovského rozsudku vo veciach podrobených rozhodcovskému konaniu oddelené od častí rozsudku pojednávajúcich o veciach, ktoré nie sú mu podrobené, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti,

4. rozhodcovský súd nebol ustanovený, rozhodcovské konanie neprebiehala spôsobom dohodnutým účastníkmi rozhodcovského konania alebo že sa táto dohoda neuzavrela, ak ustanovenie rozhodcovského súdu alebo priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s ustanoveniami tohto zákona, ak tieto skutočnosti mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej alebo

b) súd zistí, že sú dôvody, pre ktoré by boli odopreté uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku aj bez návrhu účastníka podľa § 50 ods. 2 tohto zákona.

Podľa § 40 ods. 2 citovaného zákona súd v konaní o žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. b).

Podľa § 40 ods. 3 citovaného zákona ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 40 ods. 4 citovaného zákona na dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. a) súd neprihliadne, ak ich účastník nenamietal v konaní pred rozhodcovským súdom v lehote na to ustanovenej, inak bez zbytočného odkladu.

.

Podľa § 43 ods. 1 citovaného zákona ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo nemožnosti riešiť predmet sporu v rozhodcovskom konaní, pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 54b ods. 1 citovaného zákona ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

Podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 40 ods. 1 Obč. zák., ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 Obč. zák., písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou, ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy k 16.8.2004 (ďalej len Obč. zák.) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane

dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 citovaného zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 citovaného zákona spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Obč. zák. účinného v čase uzavretia zmluvy zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Obč. zák. v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods. 2 citovaného zákona typová zmluva nesmie obsahovať

a) neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä

1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby,

2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu;

b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa článku VIII. bod 1 Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet VÚB, vydávaných v spolupráci s SKK, a.s. (ďalej len OP) zmluvné strany sa výslovne dohodli, že všetky majetkové spory, ktoré by v budúcnosti medzi nimi vznikli z tejto zmluvy, budú rozhodované v rozhodcovskom konaní v zmysle zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní nezávislým rozhodcom určeným spoločnosťou Správa kreditných kariet, a.s.

Právne posúdenie veci:

Vzhľadom na námietky žalovaného sa súd v prvom rade zaoberal otázkou či vzťah medzi účastníkmi konania je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy.

Je nepochybné, že Zmluva bola medzi účastníkmi konania uzavretá 16.8.2004, t. j. za účinnosti zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, žalobca v tomto právnom vzťahu nepochybne vystupoval ako spotrebiteľ, ktorí využívajúci kreditnú platobnú kartu v súlade s čl. IV predmetnej zmluvy a právny predchodca žalovaného ako podnikateľ poskytujúci uvedené služby. Uvedená zmluva patrí nepochybne svojím obsahom medzi spotrebiteľské zmluvy. Jedná sa teda o klasickú typovú zmluvu bez možnosti

žalobcu ako spotrebiteľa zasahovať do znenia tejto zmluvy a do obsahu dopredu pripravenej úpravy vzájomných práv a povinností.

Jednoznačná právna úprava spotrebiteľských zmlúv bola uvedená do Občianskeho zákonníka úpravou účinnou od 01. 04. 2004 (zákonom č. 150/2004 Z. z.), jej cieľom to znamená dodatočnej úpravy spotrebiteľského práva bolo zabezpečiť harmonizáciu

slovenského zmluvného práva s Európskym spotrebiteľským právom resp. s aquis communautaire dosiahnutého v tejto oblasti, a to hlavne z dôvodu zosúladenia s nepriamymi účinkami Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Účelom zavedenia úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku s účinnosťou od 01. 04. 2004 teda bola harmonizácia Slovenského zmluvného práva s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa. Zmyslom nielen národnej, ale aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva je dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, pri ktorých dochádza k uzatváraniu zmlúv, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho a jeho lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb, ako i vzhľadom na možnosť zo strany podnikateľa určovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku bolo teda faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle v zákonom predpokladaným dôsledkom.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 Obč. zák. je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzatvorená s právnym predchodcom žalovaného túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy bez akýchkoľvek pochybností boli Obchodné podmienky (ďalej OP), ktoré žalobca ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov.

Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol a ktorá je upravená v čl. VIII. OP právneho predchodcu žalovaného, podľa ktorej všetky majetkové spory, ktoré by v budúcnosti medzi nimi vznikli z tejto zmluvy, budú rozhodované v rozhodcovskom konaní, je dohodnutá písomnou formou, je podmienkou individuálne dojednanou a v negatívnom prípade, či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech žalobcu.

Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov a rešpektovania ochrany práv spotrebiteľov je plne opodstatnená. Súd vo všeobecnosti zastáva názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležité naplánovať, sú plne namieste.

Je nepochybne, že v Obchodných podmienkach bola okrem iného upravená aj rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodoval a ktorej platnosť žalobca namieta, tieto OP žalobca však nepodpísal.

Z citovaných ustanovení § 4 zákona o rozhodcovskom konaní je zrejmé, že na platnú existenciu rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky je potrebné splniť okrem iného písomnú formu.

Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami.

Ustanovenie o rozhodcovskej doložke nie je zakomponované v zmluve ale len v Obchodných podmienkach (OP), ktoré nie sú zo strany žalobcu podpísané.

Súd má za to, že úprava obsiahnutá v zákone o rozhodcovskom konaní o úprave formy rozhodcovskej zmluvy v § 4 je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka písomnej formy v danom prípade dodržaná nebola. Ako vyplýva z obsahu zmluvy a z pripojených Obchodných podmienok nie je zrejmé že by spĺňali náležitosti, ktoré vyžaduje zákon, teda že by došlo k podpisu uvedených Obchodných podmienok spoločnosti obidvoma sporovými stranami, čím by založili rozhodcovskú doložku. Uvedená zmluva a Obchodné podmienky neboli ani len technicky spojené avšak ani zo samotného technického spojenia zmluvy a Obchodných podmienok nemožno vyvodiť, že obsahujú nepochybný prejav vôle účastníkov zmluvy, že sú s ňou oboznámení a súhlasia s Obchodnými podmienkami. (viď rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 245/2010 z 30.11.2011 a KS Prešov sp. zn. 16CoE/151/2013 z 28.10.2013)

Naviac právny predchodca žalovaného ukryl rozhodcovskú doložku do obchodných podmienok. Krajský súd v Prešove už v minulosti viacerými rozhodnutiami judikoval, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom. Práve inkorporačná doložka môže privodiť závažné následky pre spotrebiteľa a predmetná vec je toho príkladom. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia vyžaduje sa pomôcka (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy (porovnaj rozsudky KS Prešov sp. zn. 6Co 135/2012, 21Co 28/2012, 3 Co 136/2013).

Súdu opakovane zdôrazňuje, že takýto postup právneho predchodcu žalovaného sa dá s poukazom na už uvedené dôvody kvalifikovať aj ako nekalá praktika, ktorá v zmysle vyššie citovanej Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nemôže požívať právnu ochranu.

Podľa názoru súdu ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma súd hodnotí ako nepochopiteľný a zlý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 342/09. V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej

podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu. Vzhľadom na neplatnosť inkorporačnej doložky sa nestali súčasťou zmluvy ani obchodné úverové podmienky a teda súd opakovane uvádza, že chýba forma rozhodcovskej doložky.

V prípade ak by aj bola rozhodcovská doložka uzavretá vo forme, ktorú ustanovuje zákon, t.j. v písomnej forme, súd má za to, že takto uzavretú rozhodcovskú doložku by nebolo možné považovať za individuálne dojednanú.

Je zrejmé z celého znenia Obchodných podmienok, že túto doložku nemohol žalobca žiadnym spôsobom ovplyvniť. Zo žiadneho znenia Obchodných podmienok nevyplýva, aby v prípade ich nepodpísania žalobcom malo stratiť platnosť časť VIII. OP týkajúca sa rozhodcovského konania. Žalobca buď mohol prijať zmluvu ako celok vrátane Obchodných podmienok alebo nie. Nemal možnosť obsah niektorého ustanovenia Obchodných podmienok ovplyvniť, resp. odstrániť.

Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právo akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o tom, čo taká ktorá voľba konkrétne znamená. Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú.

Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky jeho právnym predchodcom nemôže zbaviť ani prípadným poukázaním na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu,

ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, aby jeho právny predchodca žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená výlučné riešenie majetkových sporov v rozhodcovskom konaní.

Súd má za to, že rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si žalobca osobitne nemohol vyjednať, nakoľko táto splyvala s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť OP a teda aj rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom.

Občiansky zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy len indikatívne vypočítava okruh neprijateľných zmluvných podmienok (slovo najmä v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) a súd môže označiť za neprijateľnú aj inú zmluvnú podmienku. Súdu nebráni, aby judikoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky aj na vzťahy, ktoré predchádzali zaradeniu zmluvnej podmienky medzi neprijateľné podmienky priamo do zákona, prípadne aj na inú podmienku, ktorú spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v intenzite upravenej v cit. § 53 ods. 1 OZ. Smernica 93/13 .odporúčajúcim spôsobom vypočítava niektoré nekalé podmienky, pričom v prílohe sa dotýka aj rozhodcovskej doložky v štandardných zmluvách za stavu, že proces pred rozhodcom nie je právne regulovaný.

Rozhodcovskú doložku upravená v znení, ako je uvedené vyššie, súd považuje za neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to z nasledovných dôvodov.

Rozhodcovská doložka je upravená v OP, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť. Táto je vopred naformulovaná dodávateľom a neumožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie o prípadnom majetkovom spore na všeobecnom súde. Ak by spotrebiteľ aj chcel riešiť spor na rozhodcovskom súde, z uvedenej rozhodcovskej doložky nie je možné zistiť, ktorému súdu by mal žalobu adresovať, keďže rozhodcovské konanie má byť vedené nezávislým rozhodcom určeným spoločnosťou Správa kreditných kariet, a.s, teda právnym predchodcom žalovaného.

Takýto spôsob zloženia, resp. určenia rozhodcovského súdu, je podľa názoru súdu ukážkovým príkladom neprijateľnej podmienky, keďže by malo ísť o súd vytvorený žalovaným ako dodávateľom, resp. osobou poverenou žalovaným, teda vyvstávala by tu veľká pochybnosť o objektívnosti takéhoto súdu. Z takto formulovanej rozhodcovskej doložky nakoniec ani nemôže súd vyvodiť iný záver ako ten, že ide o rozhodcovskú doložku šitú priamo na mieru právneho predchodcu žalovaného s cieľom na jednej strane zabezpečiť si v prípade potreby rozhodnutie súdu, ktorý mu bude priznávať požadované nároky a na druhej strane dosiahnuť stav, keď si spotrebiteľ nebude uplatňovať prípadné svoje nároky, pretože podľa rozhodcovskej doložky si ich môže uplatňovať iba v rozhodcovskom konaní, ale podľa rozhodcovskej doložky nevie ani nemôže vedieť, na akom rozhodcovskom súde si ich má uplatniť.

Na neprijateľnosti uvedenej rozhodcovskej doložky podľa názoru súdu nič nemení to, že v konečnom dôsledku si žalovaný uplatnil svoje nároky na rozhodcovskom súde, ktorý už je zriadený, teda nezriaďoval ho sám, resp. nepoveril niekoho na jeho zriadenie, pretože už skutočnosť, že podmienka je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa postačuje na to, aby bola neprijateľná. V opačnom prípade by bolo dosť ťažké, ak nie priam nemožné dosiahnuť cieľ sledovaný aj smernicou 93/13/EHS, teda zabezpečiť, aby spotrebiteľia neboli viazaní neprijateľnými podmienkami, keďže by bolo ich možné obísť podobne, ako to v tomto prípade urobil žalovaný a obranou takisto ním použitou, že rozhodcovský súd, ktorý nakoniec reálne konal, je nezávislý od žalovaného.

Neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a názoru, že jej cieľom je hlavne dosiahnutie rozhodnutia, ktoré by mohlo byť exekučným titulom, bez toho, aby sa vecou zaoberal všeobecný súd, nasvedčuje aj ďalšie ustanovenia o rozhodcovskom konaní upravené v čl. VIII. bod 2., 3., 4. a 5. Aj keď uvedený postup nie je právne významný pre posúdenie rozhodcovskej doložky (túto súd považuje za neprijateľnú z vyššie uvedených dôvodov), súd ju na dokreslenie uvádza.

Všetky rozhodnutia sú platné aj vtedy ak napriek oznámeniu pošty si ju ako poštovú zásielku nevyzdvihol (bod 3), pričom v zmysle bod 2 koná sa v t.z. skrátenom konaní (teda bez ústneho prejednaní žaloby). Rozhodcovský rozsudok nemusí byť odôvodnený (bod 4), rozhodcovský rozsudok je končený a záväzný a dňom doručenia nadobúda účinky právoplatného súdneho rozhodnutia (bod 5).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd žalobe vyhovel a rozhodcovský rozsudok pre neplatne uzavretú rozhodcovskú doložku zrušil.

Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. bude súd pokračovať v konaní o žalobe rozhodcovského konania, preto aj o trovách konania bude možné rozhodnúť až v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí, t.j. v konečnom rozhodnutí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O.s.p.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.